

ZUTIK EUSKAL HERRIA (dempeus Euskal Herria)

L'Esquerra Abertzale ha analitzat l'actual conjuntura i el procés polític base, debatent sobre tot això. No ho ha fet entre uns pocs ni en llocs ocults. Al contrari, ha portat el debat a la gran sala de juntes que componen els seus i les seves militants i la seva base social. Ha estat un exercici democràtic, un exercici democràtic eficaç, ja que servirà per a definir l'estratègia política que necessitem.

No s'ha tractat només d'un debat en abstracte, perquè, al mateix temps, l'Esquerra Abertzale ha hagut d'intervenir i influir en la situació política. No podíem quedar-nos aïllats en nosaltres mateixos, a l'espera de que en algun moment tot s'aclarís. Havíem d'estar amb el nostre poble i, a la vegada que realitzàvem aquest debat, havíem de portar endavant iniciatives. Al cap i a la fi, per construir una estratègia eficaç, l'Esquerra Abertzale ha de definir diàriament la seva línia política i d'intervenció. Per això, des del mateix començament del curs polític varem començar a donar forma a la nostra línia de treball, amb iniciatives i propostes concretes. I d'aquesta mateixa manera haurem de continuar també en els propers mesos. Només a nosaltres, i a ningú més, ens correspon assumir tal responsabilitat.

El concepte del temps s'ha d'entendre en termes polítics. Són les condicions polítiques i socials les que determinen el moment de realitzar les apostes. Encara que ens hagi costat molt crear-les, a dia d'avui existeixen aquestes condicions per fer els passos necessaris que estem donant. Aquest és el motiu pel qual hem desenvolupat aquest debat. Així, l'elaboració de la ponència "Clarificant la fase política i l'estratègia" i la presentació de la Declaració d'Altsasu responen tant a la reflexió interna com als passos que s'han de donar en el procés polític. Tots dos documents han estat ratificats amb un ampli suport de la nostra base social, sense oblidar que a la Unitat Popular la divergència també hi té cabuda. El debat dut a terme al voltant de la ponència "Clarificant la fase política i l'estratègia" i la presentació de la Declaració d'Altsasu posen de manifest clarament la voluntat de l'Esquerra Abertzale per dur a terme el canvi polític i per transitar pel camí del procés democràtic.

Precisament, ha estat mitjançant el debat que hem descobert el que hem de fer, així com en què hem encertat i en què ens hem equivocat durant aquest temps. Per això, de la mateixa manera en que ens hem reafirmat en el nostre projecte i en les arrels de la nostra trajectòria, també hem realitzat una profunda autocrítica. Amb encerts i errors, hem portat el procés d'alliberament a la fase del canvi polític. Ara, es tracta de fer irreversible el veritable canvi polític. I assumir l'aposta de materialitzar-lo exigeix canvis també en nosaltres mateixos i nosaltres mateixes.

El Poble Basc i la ciutadania basca, fonaments del moviment d'alliberament.

El Poble Basc. La ciutadania basca. Els homes i les dones d'aquesta terra. La seva societat. Aquestes són les nostres úniques referències a l'hora de dibuixar el nostre projecte polític. L'Esquerra Abertzale reafirma el seu compromís d'atendre al poble i a la ciutadania, de tenir com a nord els seus desitjos i anhels, així com de respectar i fer respectar la seva voluntat.

De fet, és l'hora del compromís. És l'hora de donar passos. I en aquest moment, l'Esquerra Abertzale és plenament conscient de que la clau no està en esperar a conèixer el que la resta d'agents estan disposats a fer, sinó en el que nosaltres hem de fer. D'aquesta manera, la nostra força i la nostra raó portaran a nous escenaris, podran condicionar l'actuació de la resta d'agents i, el que encara és més important, cada vegada aconseguiran una major adhesió popular per a que Euskal Herria sigui propietària del seu futur.

Realitzar aquesta aposta política és una decisió pròpia, perquè considerem que és la manera més eficaç per avançar en el procés d'alliberament, i perquè respon al desig del nostre poble. Les nostres decisions han de ser sempre conseqüència de la nostra voluntat i de la del nostre poble. No ha d'estar forçada per res, ni dependre de la voluntat de ningú més.

La imposició i la injustícia utilitzades pels estats mai no seran ingredients del projecte dels i les independentistes d'esquerres. No som com ells, tampoc quan hem de fer front a la repressió salvatge i a l'intent d'assimilació del nostre poble. No ho hem estat mai, ni ho serem a partir d'ara.

Donem la nostra paraula de que no deixarem que es perdin ni l'esperança ni les condicions creades durant aquests anys per aconseguir un escenari democràtic. Sense anar massa lluny, les mobilitzacions populars dels darrers temps han mostrat clarament que existeix massa crítica per orientar convenientment el procés democràtic mitjançant vies polítiques. A més a més, l'Esquerra Abertzale pot confirmar que els altres agents, tant a Euskal Herria com a l'àmbit internacional, estan disposats a realitzar conjuntament amb nosaltres aquest camí, cadascú des de les seves pròpies decisions. Correspon a tota l'Esquerra Abertzale alimentar les condicions per a que tot això es pugui desenvolupar amb fortalesa. No defraudarem a la nostra història. No defraudarem al nostre poble.

Des d'avui mateix tenim el futur per guanyar. L'opció de la independència **esta** oberta. A Europa s'han constituït estats i a diversos llocs aquest debat és plenament obert. L'opció de crear nous estats és una opció real si existeix la capacitat d'articular majories democràtiques sòlides. Euskal Herria és un poble organitzat, dinàmic i preparat, amb prou maduresa i suficients bases polítiques, socials i econòmiques. Per davant de qualsevol altra cosa, tenim plena confiança en el nostre poble.

Antecedents polítics, motius per la confiança.

Fa 50 anys Euskal Herria agonitzava. En aquest període de temps, gràcies a la lluita, hem recorregut el trajecte fins a obrir l'opció de la constitució de l'Estat Basc. A hores d'ara, després d'haver aconseguit frenar l'operació política dissenyada després de la mort de Franco, l'objectiu de la qual era l'assimilació d'Euskal Herria, som a les portes d'un nou temps que tindrà com a objectiu constituir un marc democràtic.

En aquestes dècades hem aconseguit molts avanços i victòries parcials. Més enllà de respondre a les investides dels estats, hem tingut la capacitat de desenvolupar una línia política. Hem fet front als intents de destrucció de l'independentisme i, al mateix temps, hem estat capaços i capaces d'obrir i guanyar debats, així com de col·locar al centre del panorama polític continguts i propostes concretes.

No ha estat un camí fàcil. El patiment ha estat la terrible conseqüència d'aquest llarg cicle de conflicte polític i confrontació armada. Encara que molts hagin volgut amagar la realitat, l'origen d'aquest patiment resulta evident: la negació dels drets d'Euskal Herria. Aquesta negació provoca el conflicte polític, i l'estratègia repressiva l'alimenta. Superar aquesta situació és una necessitat per poder aconseguir aquest escenari democràtic on poder defensar el nostre projecte polític.

Durant tots aquests anys, l'Esquerra Abertzale ha realitzat un treball enorme. Des de la lògica política d'aquest treball i des de la confiança que ofereix el camí realitzat, hem formulat el camí del pròxim període. La nostra història i les nostres raons ens donen confiança en nosaltres mateixos i mateixes.

La fase política, la fase del canvi.

Ens trobem en una fase política esgotada, i això ofereix clarament oportunitats històriques al projecte nacional i social. Les opcions del canvi polític institucional caracteritzen la situació d'Euskal Herria, si bé és cert que aquestes opcions tenen formes i intensitats diferents al sud i al nord d'Euskal Herria.

És cert que la situació de bloqueig s'està prolongant més del degut, principalment perquè els estats així ho han decidit a través de l'estratègia repressiva. Concretament, a Euskal Herria seguim entre dos cicles, un esgotat i un altre nou encara sense definir. Així, el pols polític del moment i la principal batalla es centra en la direcció i forma d'aquest nou cicle que s'ha d'obrir.

L'oportunitat d'un veritable canvi polític, l'oportunitat de superar el cicle estatutari supeditat a l'estratègia de la negació d'Euskal Herria i obrir un marc democràtic, es troba oberta de bat a bat. Ara el desafiament consisteix en creuar aquesta porta oberta després de dècades d'esforç, treball i lluita i efectuar el canvi polític. Hi ha suficients condicions per a això. La clau resideix en concretar l'estratègia eficaç que, aprofitant aquestes condicions, materialitzi aquest canvi.

París manté una actitud agressiva de negació envers el Nord d'Euskal Herria. No obstant això, sigui en la reivindicació institucional, en la defensa de l'euskara, en la construcció nacional o en les lluites de l'àmbit socioeconòmic, les mobilitzacions socials mostren una i altra vegada les ànsies de viure i la determinació per aconseguir el reconeixement d'aquest país.

Les bases pel reconeixement de la territorialitat d'Euskal Herria estan assentades en la ciutadania de Lapurdi, Nafarroa Beherea i Zuberoa. Hem d'obrir a les tres províncies una fase nova que, mitjançant l'acumulació de forces, obtingui el reconeixement institucional i per a que París respecti la paraula i la decisió d'Euskal Herria.

La fase política a la qual ens dirigim és la fase del canvi polític. Un cop creades les condicions del canvi, arriba l'hora de materialitzar-lo. Conseqüentment, l'objectiu d'aquesta fase política és aconseguir el marc democràtic que ofereixi les suficients bases per realitzar el camí fins a la constitució de l'Estat Basc.

El procés democràtic, la palanca del canvi de cicle.

El procés democràtic constitueix la palanca pel canvi de cicle, és l'eina principal de la fase política. S'ha d'articular un procés democràtic que tingui com a base la negociació, l'acord polític i la participació popular. Desenvolupar un procés d'aquest tipus resulta l'única via possible per realitzar el canvi de marc.

És l'hora d'estructurar el procés democràtic. I aquest procés té definit un objectiu: constituir el marc democràtic que resolgui els nusos de l'autodeterminació i la territorialitat. El marc democràtic ha de possibilitar que tots els projectes polítics puguin ser materialitzats, inclòs el dels independentistes. L'acord polític resolutiu entre les diverses formacions basques, que haurà de ser respectat pels estats, constitueix l'element que ha de gestar el procés democràtic. Els principals protagonistes seran la ciutadania basca i Euskal Herria, per iniciar el procés, per enfortir-lo, per referendar els acords de solució i per prendre les últimes decisions sobre la seva organització interna i relacions externes. S'han de construir les condicions per desenvolupar adequadament aquest procés, és a dir, sense ingerències, injustícies i sense violència.

Tal com es va afirmar a la Declaració d'Altsasu, iniciar el procés democràtic suposa una decisió unilateral de l'Esquerra Abertzale. Malgrat els daltabaixos i superant els problemes que es presentin, el procés democràtic constituirà un repte que s'haurà de mantenir en el temps. Pel seu desenvolupament es buscaran acords bilaterals o multilaterals amb els agents polítics bascos i amb la comunitat internacional. Així com amb els estats per assolir la resolució del conflicte.

Per decisió pròpia i des de la confiança, amb l'esperada ajuda d'altres agents i la previsible oposició de potents centres de poder, l'Esquerra Abertzale preveu tres estacions en el procés democràtic que ja s'està posant en marxa al Sud d'Euskal Herria. Mentrestant, al Nord d'Euskal Herria les tasques principals consisteixen en el treball de socialització i de donar forma a una acumulació de forces específica. Aquestes són les tres estacions:

Mínims democràtics. Constitueixen la base necessària per poder desenvolupar el procés democràtic. Hauran de materialitzar-se acords o decisions sobre la igualtat d'oportunitats de totes les forces polítiques i sobre la desactivació de les mesures d'excepció.

Acord democràtic. Es basaria en el desenvolupament dels continguts polítics treballats a l'últim procés de negociació, reconeixent el caràcter nacional d'Euskal Herria, garantint que tots els projectes polítics poden ser realitzables, i estructurant les vies jurídic-polítiques per a que els territoris bascos puguin establir les seves relacions tant entre sí com amb l'Estat.

Marc democràtic. Suposaria la materialització jurídic-política de l'acord democràtic. Es constituiria gràcies a la voluntat popular i garantitzaria superar les negacions estructurals que pateix Euskal Herria. Aquí situaria l'Esquerra Abertzale el seu esforç per crear una autonomia conformada pels quatre territoris del Sud d'Euskal Herria i amb dret a decidir, en el sentit exposat a la proposta d'Anaitasuna, i de la mateixa manera, en

articular una autonomia amb els tres territoris del Nord d'Euskal Herria, tal com recull la Proposta d'Uztaritze.

Noves estratègies i instruments, mitjans per avançar.

Estem començant una nova fase, i això exigeix noves estratègies i eines. Per dur a terme el canvi resulta imprescindible possibilitar una acumulació de forces creixent i portar la confrontació al terreny on els estats són més dèbils, és a dir, portar la confrontació al terreny polític.

La conclusió del debat s'ha decantat per situar totes les formes d'actuació al servei del repte que entranya la nova fase política; per afavorir l'acumulació de forces que exigeix el nou cicle. Per tant, amb l'objectiu de l'acumulació de forces com a horitzó, la lluita de masses, la lluita institucional i la lluita ideològica, la modificació de la correlació de forces i la recerca del suport internacional seran les úniques eines del procés democràtic. El suport popular suposarà l'única garantia, i el moviment popular, l'incentiu més eficaç.

Serà l'empenta de la unitat d'acció i l'activació popular, desenvolupades mitjançant la utilització de vies i mitjans exclusivament polítics i democràtics, el que obrirà el marc democràtic.

El procés democràtic s'ha de desenvolupar en absència total de violència i sense ingerències, regint-se el diàleg i la negociació entre les forces polítiques pels principis del Senador Mitchell. Ningú podrà utilitzar la força o amenaçar amb el seu ús per influenciar en el curs o el resultat de les negociacions multipartites, així com per tractar de modificar l'acord que neixi de les mateixes.

El procés democràtic ha de portar en sí mateix una organització, una acumulació de forces, una capacitat de lluita i un suport popular creixent, i gràcies a tot això es podran aconseguir objectius tàctics i projectar diferents iniciatives: entre altres coses, aconseguir les llibertats democràtiques bàsiques i donar passos en l'alliberament dels presos i les preses, reoxigenar la construcció i l'articulació nacional, enfortir l'ofensiva política a l'àmbit internacional i impulsar la negociació política.

L'estratègia que estem perfilant compta amb dos àmbits de treball ben definits. Resulta pràctica i ofereix la possibilitat de donar passos concrets. Les principals línies de treball consisteixen en sumar forces a favor de la independència i la sobirania, en enfortir les dinàmiques a favor de les llibertats democràtiques i de les preses i els presos, en projectar les eines i iniciatives que desenvolupin el procés democràtic – en concret, per impulsar la negociació política – , i en dissenyar el camí per enfortir la pròpia Esquerra Abertzale. Desenvolupar i concretar tot això acapararà el treball teòric i pràctic dels propers mesos.

Considerem que el procés democràtic i la construcció nacional han d'anar de la mà. La construcció nacional té una gran importància també a l'actual fase política. De fet, suposarà una eina per a l'acumulació de forces i per a que el procés agafi una direcció adequada. S'ha de situar la construcció nacional en el canvi de cicle. És més, el canvi de cicle ha de permetre que la construcció nacional avanci d'una manera més

eficaç, unint el treball del moviment popular i el de les institucions. En el nostre anàlisi també la construcció nacional entraria en una nova fase.

L'Esquerra Abertzale vol afegir al canvi polític el canvi social, perquè considera que unir-los constitueix garantia per ambdós. Un canvi polític sense canvi social seria clarament insuficient, i el canvi social sense canvi polític resulta irrealitzable. En definitiva, més enllà de fer front a la injustícia que imposa el model neoliberal, la lluita d'esquerres que hem de desenvolupar orientaria adequadament el canvi polític i afavoriria l'acumulació de forces dels treballadors i les treballadores i els sectors populars. El treball que ha d'efectuar el sindicalisme resulta fonamental.

Els i les independentistes d'esquerres desitgem el canvi social, i per a això, entre altres coses, resulta imprescindible l'alè del moviment popular, la pràctica feminista, una nova política lingüística, un nou model educatiu, el treball dels agents culturals i la pujança del moviment juvenil.

Per avançar en aquesta aposta política, en el futur l'Esquerra Abertzale haurà de disposar d'una formació política legal per a la intervenció político-institucional, així com per participar en la taula de partits polítics on s'aconsegueixi l'acord polític resolutiu. Per tant, li correspondrà a aquesta formació, sigui quin sigui el seu nom i estructura legal, ser la referència de tots els i les independentistes i socialistes d'Euskal Herria en la practica política, de masses, ideològica i institucional a desenvolupar en el procés democràtic.

Esquerra Abertzale
A Euskal Herria, febrer de 2010